

BRF NORRA GULDHEDEN NR 1

HÖGTRYCKET

INFORMATIONSBLADET FÖR BOENDE I BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN NORRA GULDHEDEN NR 1 NR 3, OKTOBER 2020

Bostadsutställningen Bo Bättre på Norra Guldheden 1945

Tillkomsten och utställningen 17 augusti - 16 september 1945

Vårt område skulle inte ha kommit till eller sett ut som det gör utan bostadsutställningen "Bo bättre". Den hölls i samband med att de kala höga bergen ovanför Landala planades för bostadsbebyggelse.

Alltsammans hände samtidigt som andra världskriget pågick i Europa. Uno Åhrén, stadsplanechef i Göteborg, skissade med start 1939 på en ny stadsplan och 1943 ville den skånske byggmästaren Erik Willborg och Gotthard Johansson, ta nya steg för nya bostadsideal och högre bostadsstandard. De tog kontakt med Göteborgs stad, som välkomnade initiativet och erbjöd Norra Guldheden som utställnings- och experimentområde. Gotthard Johansson, konstkritiker och arkitekturskribent, hade varit aktiv i Stockholmsutställningen 1930. Nya stadsplaneidéer, nya byggmetoder och inte minst nya tankar på boende och inredning i funktionalismens anda, allt skulle visas fram på utställningen, som planerades till 1945, året då Svenska slöjdföreningen skulle ha

100-årsjubileum. Svenska slöjdföreningen var en stark och mäktig aktör som verkade för god form och utbildade formgivare för den framgångsrika svenska konstindustrin.

Verkar det ovanligt djärvt att planera ett helt nyskapande bostadsområde med 600 lägenheter, att bygga det och samtidigt arrangera en stor bostadsutställning? Dessutom att nå ut med allt detta på bara knappt 2 ½ år? Risktagandet var stort, men entusiasmen var ännu större trots svårigheter och osäkerheter mitt under brinnande världskrig.

Statens byggnadslånebyrå var tillsammans med Svenska slöjdföreningen och Göteborgs stad arrangörer av utställningen. Statens byggnadslånebyrå var inte alls inriktad på att vara bank för byggnadsprojekt vid den här tiden. Den var snarare en bostadspolitisk myndighet som skulle bevaka utvecklingen av ett bättre samhälle med en drivande bostadsutbyggnad för att råda bot på arbetslöshet och ge tillgång till goda bostäder för alla. På den tiden gjordes många bostadsutredningar, det forskades och skapades teorier kring bostadsfrågan. Huvudproblemet var trångboddhet, låg standard och fattigdom.

I och med att vi slapp kriget, växte industrin och man började förstå att köpkraften skulle öka, inte minst för medelklassen som var på tillväxt. Pengarna skulle man lägga på bostaden och bostadens inredning för att öka

Paviljong med presentation av Norra Guldhedens tillkomst nedanför Raketgatan nr. 1 sommaren 1945. Foto Signhild Hällner.

Ordföranden har ordet

Hej alla medlemmar!

Så var det höst igen och även om man kanske hade hoppats att pandemin skulle vara avklarad gäller som alla vet Covid-19-restriktionerna fortfarande. Det innebär att vi inte kan hålla vårt informationsmöte i november-december på vanligt sätt eftersom vi inte kan samlas mer än 50 personer. Vi hoppas att vi kommer att kunna lösa detta genom att erbjuda deltagande även via länk och hoppas att det ska fungera bra för alla.

Sedan har jag har en lite vädjan. Tänk på att inte parkera framför våra brandvägar! En röd skylt upplyser om att det är en brandväg och även om de allra flesta respekterar skylten händer det ibland att någon missar den – oftast utanför Raketgatan 8 och 13. Vi har bett kommunen att få P-förbudsskyltar där men de svarar nej med motiveringen att brandskylten betyder automatiskt P-förbud. Så snälla, var uppmärksamma på skylten! Även på den före detta handikapplatsen till vänster framför styrelselokalen på Raketgatan 7 parkeras det ibland. P-platsen är flyttad åt höger för att ge brandkåren möjlighet att köra in stegbilen där, så tänk på att inte ställa er där heller.

En annan parkeringsfråga av lite annan art är den om parkering av till exempel elcyklar och förvaring av annat stöldbegärligt i våra källare. Förhoppningsvis blir det lite tryggare att förvara saker i källaren framöver eftersom säkerhetsdörrar till alla källare är beställda. De kommer att monteras under hösten och jag hoppas då att vi slipper problemen med de återkommande källarinbrotten.

Annat som vi i styrelsen arbetar med är att få ner våra kostnader för uppvärmning och dessutom få det varmare i lägenheterna. Vi undersöker också vad som ska göras för att få bukt med fukt i fasaderna vilket kan leda till problem i lägenheterna. En sak som vi själva kan göra för att bidra till bättre inomhusklimat är att inte stänga ventilerna. Så snälla, låt både spaltventiler i fönstren och de vanliga ventilerna vara öppna!

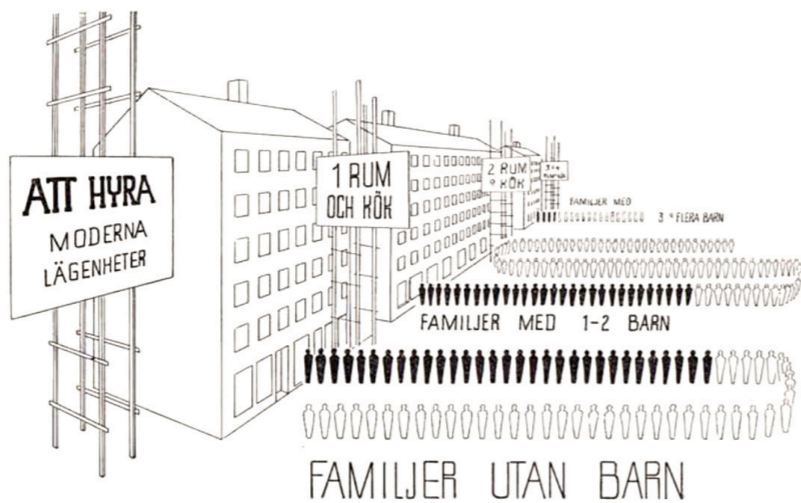
Med detta sagt så önskar styrelsen alla en trevlig och torr höst!

Hälsar Lars

Lars Rehnman, ordförande i Brf Norra Guldheden

... fortsättning från föregående sida.

"Hyresbetalningsförmåga i olika familjegrupper i en mellansvensk industristad 1945. Varje figur betecknar 50 familjer, de svarta figurerna familjer med tillräcklig, de vita med otillräcklig inkomst för att hyra en nybyggd lägenhet av erforderlig storlek."

trivsel, hygien, uppfostran och utbildning. Här passade utställningen som medel hand i handske med målen. Den förverkligades och otroligt nog så invigdes bostadsutställningen "Bo Bättre" den 17 augusti 1945, bara några månader efter Tysklands kapitulation och krigsslutet i Europa. Och bara dagar efter andra världskrigets slut för USA:s räkning i och med segern över Japan (den 14 augusti 1945).

På föreningens hemsida finns underbara soliga byggbilder från sommaren 1945 och bilder på några av utställningsarrangemangen, till exempel en svängd enkel entrépaviljong i Reutersgatans backe. I bakgrunden på några av bilderna syns de nybyggda husen som tomta skal, fortfarande utan fönster och balkonger. Flera av husen vid Raketgatans övre del var fortfarande inte färdigbyggda och ingick inte i utställningen. Ett antal lägenheter, 33 stycken, var dock färdiga för att visas uppmöblerade efter de principer för ett nytt rymligt och hemtrevligt bostadsideal, som presenterades grundligt i utställningskatalogen. Många besökare tyckte ändå att rum och lägenheter var ganska små, en utbredd kritik av utställningen, förväntningarna var högt ställda.

Guldhedstorget var navet i hela grannskapsidén, att gruppera enbart familjebostäder kring ett litet centrum som skulle göra området "självförsörjande" på service. I anslutning till centrum fanns också enrumsbostäder för ensamstående i en form av kollektivhus (det smala höghuset som inte ingår i vår förening), och en "hemhjälpcentral" för att tillgodose behovet av tjänstefolk, som inte längre skulle bo hos sina familjer utan i egna bostäder ovanpå butikerna.

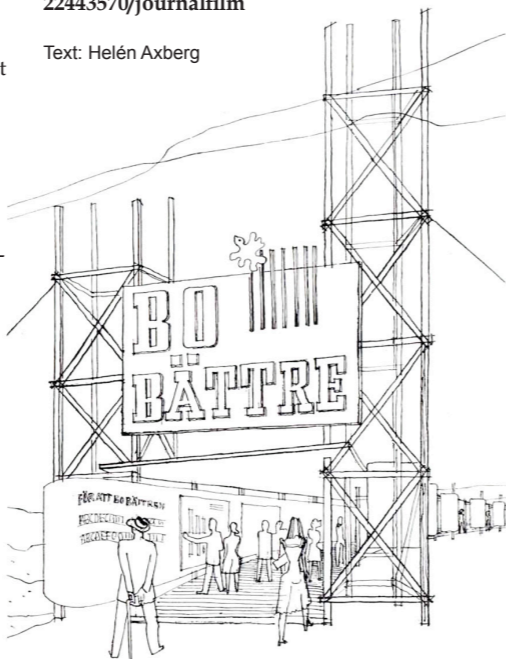
I servicen ingick också Guldhedsgården som planerades för lek-skola, daghem och

fritidslokaler för ungdomar. En biograf skulle byggas vid torget (på den planerade ytan byggdes senare endast ett bostadshus, det bastanta höghuset i orange tegel), och juvelen i kronan var världshuset Guldheden, en stor enplans restaurang med kök och bageri, numera Art Clinic. I matsalen ordnades en jättestor möbelaffär under utställningstiden för de möbelproducenter och butiker som medverkade. Olssons trädgård, en före detta kolonilott, utvecklades till en liten stadspark, nu naggad i kanten av det nybyggda studentbostadshuset.

Det finns mycket skrivet och många bilder från utställningen och vårt område på nätet, i arkiv och bibliotek, men några av de roligaste källorna är utställningskatalogen från 1945, och en journalfilm på SVT öppet arkiv:

<https://www.oppetarkiv.se/video/22443570/journalfilm>

Text: Helén Axberg

Hur har corona-sommaren varit?

Årets sommar blev annorlunda, på grund av den pågående pandemin. Högtrycket har frågat några av de boende i vårt område hur de haft det i sommar.

– Det har blivit mycket hundpromenader för mig, och jag har mest hållit mig här i Guldheden. Vi har ju så fina grönområden. Det har varit lite ledsamt att inte kunna träffa mina familjemedlemmar, säger **Marianne Hayman**, (till höger i bild) som bor på Dahlheimersgatan 5B.

– Det har varit stor skillnad. Det blev till exempel ingen skaldjurskryssning i somras som det brukar när jag fyller år. Jag tycker det har varit lite instängt, säger **Helene Hansson** (till vänster i bild) som bor på Dahlheimersgatan 6B.

Hon fortsätter:

– Jag har ofta hjälpt grannar som inte kunnat gå i affären. När jag skulle iväg och handla har jag passat på att handla åt dem också.

– Helene har hjälpt mig mycket också, fyller Marianne i.

Amanda Sandquist som bor på Daniel Petterssonsgata 3A, är ute och tar en promenad med **Felix** på magen och **Elly** i barnvagnen:

– Vi har varit på familjens sommarställen i Stenungssund och Alingsås hela sommaren, och det har varit lugnt och skönt. När reglerna lättade åkte vi till Norge och hälsade på barnens farfar, som fick se Felix för första

gången. Då fick vi hålla oss på ett och samma ställe och inte göra några utflykter.

– Vi har ju inte kunnat umgås på samma sätt. Inte kunnat hälsa på vänner och sova över. Vi har varit ute och seglat som vi brukar och jag tycker det var ovanligt många båtar ute, säger **Sara Södersten**, som bor på Raketgatan 9.

Barnen, **Sigrid** och **Doris**, är ute i det fina vädret och cyklar.

– Vi har inte kunnat träffa mormor, men jag har kunnat leka med kompisar som varit med och seglat. Och med min kompis som också bor i Norra Guldheden, säger Sigrid.

– Jag är något av en ensamvarg så för mig har det inte varit så stor skillnad i sommar, säger **Eva Persson**, som bor på Dahlheimersgatan 1B, med ett leende:

– När många andra började jobba hemifrån fick jag ofta ha 16-bussen nästan för mig själv på väg till och från arbetet.

Pandemin satte stopp för hennes besök hos dottern i Bryssel, men hennes make, som bor på ett trevligt äldreboende i närheten, har hon kunnat hälsa på:

– Vi har träffats i ett partytält utanför boendet, med plexiglas emellan. Jag har tagit med prinsessstårta och vin, och annat som han gärna vill ha. Nu lättar de på besöksförbudet och det blir skönt när vi kan umgås mer som vanligt igen.

Text och foto: Elin Lindström

Värmeavtalet sägs upp

Förra vintern upplevde många boende att det var kallt i lägenheterna. Föreningen har sedan flera år ett så kallat "komfortavtal" där värmeleverantören har förbundit sig att se till att det är minst 21 grader i varje lägenhet. Det har det dock inte varit utan snarare 18 till 20 grader. Riksbyggen gjorde styrelsen uppmärksam på att avtalet dessutom var onödigt dyrt eftersom det regleras upp med konsumentprisindex samtidigt som elpriset har gått ner. Styrelsen kommer nu att säga upp avtalet för omförhandling.

Sopkärl för elektronik och batterier

Den 1 november kommer två kärl för elektronikskrot respektive uttjänta batterier att sättas upp utanför Riksbyggens lokal vid panncentralen under aikidolokalen. De som tidigare satt sådant skräp vid containern för skrymmande pappersavfall i förhoppning att även detta ska försvinna samtidigt med kartongerna, kan nu med gott samvete slänga sina uttjänta grejor på rätt plats.

Fler laddstolpar behövs

Föreningens sex laddstolpar för elbil är uthyrda och fler behövs. Styrelsen jobbar med kommunen för att hitta en lösning men det går trögt. För att få sätta upp sig i kö till en laddplats ska man antingen redan ha en elbil eller ha ett kontrakt på en kommande elbil.

Ingen ny TV

TVn i gästlägenheten är för gammal för att fungera med fiber. Styrelsen har beslutat att inte ersätta den med någon ny TV.

Många tapetlager?

I flera av föreningens hus finns problem med fukt i fasaderna. Detta gäller framför allt de gula tegelhusen. För att komma till rätta med problemet har så kallad hydrofobering gjorts under flera år. Det fungerar ungefär som om man hade sprutat Gore-tex på fasaden. Då blir den tät, så länge det inte blir sprickor i fasaden. Problemet är att fasaderna är gamla och spricker och då kan det komma in vatten som på grund av hydrofoberingen inte kommer ut igen. Värre blir det om lägenheten på insidan är målad med tät plastfärg, är tapetserad – kanske i flera lager, eller ännu värre är isolerad med frigolit.

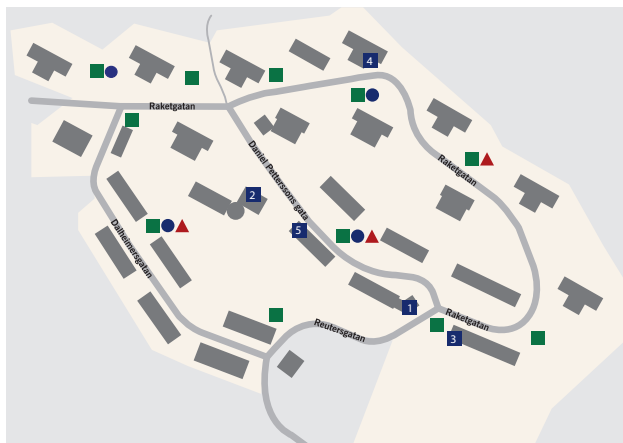
– En fuktig fasad är kall och om insidan sedan är tät av färg eller tapet bildas kondens. I värsta fall kan det då börja mögla. Problemet blir ännu värre om man sedan stänger alla ventiler för att man tycker det är för kallt, säger Lars Rehnman, ordförande.

Styrelsen har nu anlitat tre olika fukt-konsulter för att få hjälp med vad som bör göras.

Text: Annika Söderpalm

ÅTERVINNING & LOKALER

- 1 FÖRENINGSLOKAL
- 2 HOBBYLOKAL
- 3 ÖVERNATTNINGS-LÄGENHET
- 4 VAKTMÄSTAR-EXPEDITION
- 5 GYMLOKAL
- ÅTERVINNINGSLAGS-STATIONER
- ÅTERVINNING GLAS
- ▲ ÅTERVINNING METALL

Kontaktuppgifter

BRF NORRA GULDHEDEN NR 1
Raketgatan 7, 413 20 Göteborg
Hemsida: www.brfnorraguldheden.se
Org nr: 769604-7690

FÖRENINGENS STYRELSE

Mail: styrelsen@brfnorraguldheden.se

KAPITALANSKAFFNINGSGRUPPEN

KOMMUNIKATIONSGRUPPEN

VÄRMEGRUPPEN

TEKNIKGRUPPEN

Mail till ovanstående fyra grupper:
styrelsen@brfnorraguldheden.se

UTEGRUPPEN

Mail: ute@brfnorraguldheden.se

FELANMÅLAN

Telefon: 0771-860 860

Mail: fastighetsservice@riksbyggen.se

För övrig information se anslagstavla i ditt trapphus.

Du känner väl till våra lokaler?

Ska du måla köksstolar? Ha fest? Eller ska du ha gäster som inte får plats att sova över hemma hos dig? Alla boende i området kan utnyttja vår hobbylokal, föreningslokal och övernattningslägenhet.

I hobbylokalen finns bänk med skruvstäd, rinnande vatten och elkontakt. Verktyg och annan utrustning får man ta med själv.

I föreningslokalen kan man ordna möten eller ha fest. Föreningsrelaterade möten, det vill säga sådana som främjar trivsel och

gemenskap för oss som bor här, är gratis. Privata arrangemang kostar 400 kronor per tillfälle.

Övernattningslägenheten har plats för sex nattgäster och kan hyras i upp till sju dygn.

Kontakta förvaltaren antingen via e-post:

receptionbg@riksbyggen.se

eller ring 0771 - 86 08 60 för att låna eller hyra. Mer information finns på

www.brfnorraguldheden.se.

Högtryckets redaktion

Helén Axberg
Elin Lindström
Annika Söderpalm

Finns det något du tycker att vi borde skriva om? Eller vill du vara med och skriva själv? Hör av dig till:

hogtrycket@brfnorraguldheden.se

Tunnelarbetet har nått gamla vattentornet

Arbetet med servicetunneln för Västlänken går framåt, och tunnelfronten befinner sig nu ungefär under det gamla vattentornet, på väg ned i Landala, där den ska anknäta med Västlänken under Fjäderborgen. Vi får räkna med att höra och känna sprängningarna ett tag till, även om störningarna känns allt mindre ju längre arbetet kommer.

Foto: Trafikverket

Tunneln sprängs fram i sammanhängande bergmassa, vilket innebär att både vibrationer och stömljud kan färdas ganska långt från tunnelfronten. Arbetet ligger under de beslutade riktvärdena, och borring kan ske mellan 07:00 på morgonen och 22:00 på kvällen.

Foto: Wikipedia

Om du vill få sms som varnar för sprängningar kan du anmäla detta via webben. Men du får inte bo längre bort än 300 meter från det gamla vattentornet, där sprängningarna sker. Webbadress:

<https://staging.ncvib.com/vastlanken/#/>

Text: Elin Lindström